

saa lempelig over for Folk med Guldklumper, at der ikke er noget at hyle over; de betale ikke en Gang efter Evnen, for den er langt, langt større, end det afbildes gennem Procenten, selv med de Tillæg, der nu kan være Tale om efter Indførelsen af de kommunale Skattelove — men det ærede Medlem havde ondt af ham, fordi han ikke skulde have mere Valgret end de andre. Denne Medlidenhed kan jeg virkelig ikke fatte. Denne Mand kommer hjem fra et fremmed Land, hvor han har gravet Guld, og han har ikke Spor af Kendskab til den Kommune, hvori han lever, eller til de Mennesker, der bo der, eller til Udviklingen, og saa vil han have mere at sige end alle andre. Hele Forstanden ligger i Guldklumpen, og jeg kan ikke tro, at man kan finde nogen Mening i at sætte *den* til at regere Kommunen. Det ærede Medlem er vistnok ikke Ordfører for hele Højre og det skulde ikke undre mig; om vi i Dag skulde komme til at høre andre og lidt mere moderne Anskuelser forfægtede fra Højres Side. Det ærede Medlem er — det tør jeg sige — i sine Betragtninger uforfalsket gammeldags. Det ærede Medlem sagde nok, at han indrømmede den Sandhed, at den Smaamand, der betaler 2 Kr. i Skat, lider et lige saa stort Afsavn som den Rigmand, der betaler 2,000 Kr. i Skat, men han drog ikke rigtig Konsekvensen deraf. Thi naar man først har indrømmet det, har man i Virkeligheden indrømmet, at de to efter deres Evne bidrage lige meget til Kommunens Anliggender, naar enhver bidrager efter Evne, bidrage de lige meget. De burde da ogsaa efter det ærede Medlems egen Betragtning have lige meget at sige. Men Pengene have nu altid haft deres egen Moral, og den er den, at 1,000 Kr. skal have 10 Gange saa meget at sige, som 100 Kr. Det er vort Folks Ære, at vi i store og vigtige økonomiske Sager ere komne bort derfra. Jeg har tidligere nævnt Andelsbevægelsen, og det ærede Medlem for Sorø (Poul Christensen), der førte Ordet paa vort Partis Vegne i Gaar, nævnte det ogsaa som et af Vidnesbyrdene om, hvad den almindelige Valgret kan styre, men jeg gentager det her, og det bør siges og understreges saa stærkt som muligt, at det er vort Folks Ære, at vi paa dette store Omraade har forladt den gængse Pengenes Moral. De begyndte i Andelsmejerierne med, at den, der risikerede 10 Kr., havde lige saa meget at sige, som den, der risikerede 500 Kr. Da man begyndte med det i de smaa Andelsmejerier, opfattede

man det nærmest som en Kuriositet, og man tænkte sig aldeles ikke, at det skulde være Indledningen til den store Udvikling, som er kommen bagefter. Men det er blevet fastholdt, efterhaanden som Sagen voksede. Nu i dette Øjeblik rummer Andelssagen Forretninger, som repræsenterer Millioners Værdi. Den besøger Udførselen fra Landet til England af Varer for flere Hundrede Millioner Kroners Værdi. Det er blevet sagt, og jeg gentager det her, at det er paa Andelssagens gode Udvikling, at Danmarks økonomiske Velfærd beror, *men den hviler helt igennem paa den almindelige Valgret.* Det er i Virkeligheden Husmændene, der, hvis de vilde misbruge deres Magt, kunde det inden for denne Sags Omraade. Men naar den almindelige Valgret paa Landet har vist, at Befolkningen er saa moden, at vi, der staa her, endogsaa Højremændene, i dette Øjeblik med Tryghed se Danmarks økonomiske Velfærd lagt i den almindelige Valgrets Hænder, saa tror jeg ogsaa, vi kunne være bekendte at lægge Kommunernes Styrelse i den almindelige Valgrets Hænder. Det er blevet sagt, at den almindelige Valgret er ikke ufejlbar. Det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) holdt ved Finanslovens 1ste Behandling en hel Tale derom. Det ærede Medlem behøvede imidlertid ikke at komme med saa lang en Udvikling om dette Emne, for vi andre indrømme saa gerne, at den almindelige Valgret er ikke ufejlbar, og det ærede Medlem er jo selv et Vidnesbyrd derom, for han er saa vist en af den almindelige Valgrets største Fejltagelser ved sidste Valg. Men det, at den almindelige Valgret ikke er ufejlbar, er noget, den har tilfælles med al anden Valgret. Jeg har aldrig set paastaet, at den privilegerede Valgret er ufejlbar, og jeg tror, at den almindelige Valgret føler instinktmæssigt nok saa sikkert, hvad der kommer hele Befolkningen til gode. Men den almindelige Valgret har en anden stor Fordel. Den almindelige Valgret er den største Folkeopdrager, vi kende. Jeg drister mig til at sige, at ingen Skole, ingen Almenskole, ingen Højskole, ingen Undervisningsanstalt, intet staaar som Folkeopdrager ved Siden af den almindelige Valgret. Den kalder paa Folkets offentlige Interesser, den kalder Folket til at beskæftige sig med, tænke over og samle sig om det, som ligger udover det daglige Livs Slid og Kamp for Tilværelsen. Saa kunde man sige: Ja, det indrømme vi, det er ganske rigtigt, men vi have ogsaa en almindelig Valgret